

V Praze dne 27.1.2017

Pozice Solární asociace k návrhům Evropské komise pro oblast energetiky

Dne 30.11.2016 zveřejnila Evropská komise dlouho očekávaný soubor legislativních návrhů pro oblast energetiky pro období 2020–2030. Návrhy se zaměřují zejména na oblast trhu s elektřinou a na správu energetické unie, na postavení obnovitelných zdrojů energie (OZE) a spotřebitelů na trhu, na energetickou účinnost a další témata. Balíček, který je prezentován Komisí jako „přinášející čistou energii pro všechny Evropany“, je nejvýznamnějším souborem návrhů v rámci energetické unie a bude mít významné důsledky uvnitř a potenciálně i mimo stávající Evropský energetický trh. Tento dokument popisuje hlavní pozitivní a negativní legislativních návrhů s ohledem na oblast solární energetiky v České republice.

1. Přínosy návrhů pro solární energetiku

a) Zákaz retroaktivních kroků vůči příjemcům podpory energie z OZE

Novela směrnice na podporu využití energie z OZE zavádí nové ustanovení týkající se retroaktivních změn, pokud jde o systém podpory pro OZE. Článek 6 ukládá členským státům povinnost zajistit, aby změny v systémech podpory neměly negativní dopad na práva poskytnutá na jejich základě a na ekonomickou situaci podpořených projektů. Ustanovení se tak snaží poskytnout větší stabilitu finanční podpory.

b) Legislativní rámec pro akumulaci energie (tarifní systém nesmí být diskriminující)

Komise představuje v návrhu novely nařízení a v návrhu novely směrnice pro fungování vnitřního trhu s elektřinou nová pravidla pro akumulaci elektřiny. Hlavním cílem je otevřít trh pro podnikání s akumulací energie a přispět k zajištění bezpečnosti dodávek elektřiny. Novela směrnice pro fungování trhu s elektřinou definuje v článku 2 akumulaci energie v elektrizační soustavě jako „odložení“ určitého množství vyrobené elektřiny do okamžiku jejího použití (buď ve formě finálního použití či za přeměny na jinou formu energie). Novela nařízení pro fungování trhu s elektřinou pak zavádí v článku 16 pravidla pro fungování vyrovnávacích trhů, přičemž klade důraz na potřebu zabránit diskriminaci jednotlivých účastníků trhu, včetně akumulace elektřiny. Zákaz diskriminace se vztahuje také na tarifní poplatky spojené s přístupem k přenosové a distribuční soustavě - tarifní systém nesmí být aplikován

diskriminačně, pokud jde o dodávku elektřiny ze zdrojů připojených do přenosové či distribuční soustavy a nesmí diskriminovat skladovanou energii.

c) Zjednodušené připojování pro OZE do 50kW

Článek 17 novely směrnice na podporu využití energie z OZE zavádí zjednodušená pravidla pro připojení malých zdrojů až do 50 kW instalované kapacity. Tyto zdroje budou připojeny na základě oznámení provozovateli distribuční soustavy.

d) Jasně definovaná pravidla pro vlastní spotřebu

Za velmi pozitivní považujeme představení definice a zavedení pravidel týkajících se tzv. self-consumers a energetických komunit. Novela směrnice na podporu využití energie z OZE stanoví v článku 21, že spotřebitelé mají možnost vyrábět vlastní elektřinu a teplo z OZE. Směrnice stanoví limity, v jejichž rámci mají spotřebitelé rovněž právo dodávat přebytečnou energii za odměnu do sítě při zachování jejich pozice spotřebitele, aniž by se na ně vztahovala pravidla pro dodavatele energie a s tím spjaté povinnosti, zejména povinnost hradit podíl na nákladech vzniklých v souvislosti s provozováním distribuční sítě. Členské státy musí dále zajistit komunitám právo na výrobu, spotřebu, skladování a prodej energie z OZE (článek 22). Lze očekávat, že zmíněná ustanovení návrhu směrnice povedou ke zvýšení soukromých investice do malých instalací.

e) Otevření schémat podpory pro OZE pro jiné země

Za pozitivní lze označit princip uvedený v článku 5 směrnice na podporu využití energie z OZE „Otevření schémat podpory pro obnovitelnou elektřinu“, které ukládá členským státům, aby umožnily zajištění nejméně 10% nově instalovaného výkonu v OZE mezi lety 2021 – 2025 a nejméně 15% nově instalovaného výkonu v OZE mezi lety 2026 – 2030 instalacemi, které jsou umístěny v jiných členských státech EU. Schémata podpory by měla být otevřena pro přeshraniční účast formou otevřených tendrů, otevřených schémat certifikace a schémat společné podpory. Slabinou textu je použití slovesa měla namísto musí. Jako pozitivní zde vidíme potenciál pro sjednocování či sbližování systémů podpor, princip jednotných pravidel (nejen v podpoře OZE) považujeme v dlouhodobém horizontu za pozitivní a neefektivnější půdorys pro dlouhodobé fungování energetické potažmo Evropské unie.

f) Povinný 1% růst podílu OZE ve vytápění a chlazení

Článek 23 návrhu směrnice na podporu využití energie z OZE zavádí povinný 1% růst podílu obnovitelné energie v sektoru vytápění a chlazení. To pokládáme za pozitivní přínos návrhu směrnice, který povede k vyššímu tempu rozvoje využívání OZE, zejm. biomasy, solárních zdrojů, tepelných čerpadel i bioplynu, a to nejen v domácnostech i ostatních budovách, ale i využíváním v CZT. Následující článek 24 zavádí povinnost dodavatelů tepla a chladu informovat konečné zákazníky o podílu obnovitelné energie v jejich systému. Členské státy musí zajistit konečným spotřebitelům právo odpojit se od neefektivních systémů centrálního zásobování teplem či chladem, které nevyrábí teplo nebo chlad z obnovitelných zdrojů, pokud si zajistí výrobu tepla či chladu z OZE sami anebo přejdou k jinému dodavateli, který tato kritéria splňuje.

g) V případě nedodržení cíle pro členské státy pro OZE pro rok 2020 budou členské státy penalizovány

Článek 27 nařízení o správě energetické unie stanovuje členským státům povinnost nepřetržitě udržovat jejich národní cíle, stanovené pro rok 2020. Pokud podíl energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě některého z členských států klesne pod úroveň stanovenou pro rok 2020, dotyčný stát má povinnost uhradit penalizaci v podobě finančního příspěvku do společného fondu EU. Toto opatření má zabránit ukončování provozu výroben energie z OZE poté, co jim přestane být vyplácena podpora. Na základě tohoto článku má Komise také možnost zavést opatření na úrovni EU, pokud jde o plnění společného cíle pro rok 2030, a to zejména s ohledem na oblast obnovitelných zdrojů energie a energetické účinnosti. Jestliže Komise dojde k závěru, že členské státy nenaplní společnou trajektorii pro oblast obnovitelných zdrojů energie pro rok 2030, členské státy budou mít povinnost zavést některé z opatření doplňujícího charakteru s cílem zvýšit podíl OZE, a to do roku 2024. Jedním z těchto opatření je také možnost přispět do fondu, jehož prostředky jsou určeny na podporu projektů v oblasti obnovitelných zdrojů, spravovaných Komisí.

h) Možnost započítat on-site energii z OZE do úsporných opatření pro energetickou účinnost

Novela směrnice pro energetickou účinnost ukládá v článku 7 členským státům povinnost zavést úsporná opatření, na jejichž základě se sníží spotřeba energie konečným spotřebitelům každoročně alespoň o 1,5 %. Při kalkulaci úsporných opatření mají členské státy možnost vyjmout mimo jiné i energii vyrobenou z OZE v nových instalacích v budovách či na nich, určenou pro vlastní spotřebu. Celkové množství energie, na kterou se výjimky vztahují, však nesmí přesáhnout 25 % požadovaného 1,5 % požadavku na snížení konzumované energie. Směrnice tak umožňuje členským státům podpořit více spotřebitele, kteří založí svou energetickou spotřebu i na OZE, tím, že na ně ukládá nižší nároky, pokud jde o rozsah provedení energeticky úsporných opatření.

i) Podpora elektromobility a infrastruktury dobíjecích stanic

Pokud jde o oblast elektromobility, novela směrnice o fungování vnitřního trhu s elektřinou stanovuje v článku 33 povinnost členských států zjednodušit pravidla, týkající se připojení veřejně přístupných i soukromých dobíjecích míst do distribučních soustav a zamezit diskriminaci, pokud jde o spolupráci operátorů distribučních soustav s vlastníky, provozovateli či správci dobíjecích míst, vztahující se zejména k připojení dobíjecího místa do distribuční soustavy. Členské státy mohou umožnit operátorům distribučních soustav vlastnit, rozvíjet či spravovat dobíjecí místa pouze za podmínek, že ostatní účastníci výběrového řízení neprojeví dostatečný zájem na těchto aktivitách a příslušný regulační úřad k tomu vydá povolení.

2. Nedostatky návrhů Evropské komise

a) Podstatné snížení průměrných ročních investic do oblasti OZE ve srovnání s dekadou 2005 – 2015

Údaje o plánovaných investicích do oblasti OZE v období 2020 – 2030, které uvádí Evropská komise v důvodové zprávě k návrhu novely směrnice na podporu využití energie z OZE, nepotvrzují optimistický předpoklad urychlení přechodu k čistší energii, ale naopak jej vyvrací. Zatímco v minulé dekádě 2005 – 2015 činily celkové investice do OZE v EU v průměru 68 mld. €/rok, Evropská komise zdůrazňuje v materiálu „Čistá energie pro všechny Evropany“, že očekávané roční investice na úrovni 75 mld. €/rok v období 2020 – 2030 zajistí vyšší penetraci OZE v Evropě. Jenže Komise kalkuluje s pouhou třetinou této částky (tedy v průměru s 25 mld. €/rok) pro investice do OZE. To je pouhých 37% dosavadních průměrných ročních investic do OZE. Udržení, resp. zamýšlenou akceleraci tempa rozvoje OZE při uvedených snížených investicích nemůže zajistit ani pokles cen technologií, resp. zvyšování účinnosti. Rezignace Evropské komise na zvýšení či alespoň udržení tempa investic do OZE nesvědčí o tom, že by se naplnila teze prezidenta Jean-Clauda Junckera o tom, že EU je a bude světovým lídrem využívání OZE.

b) Nedostatečný cíl podílu OZE k roku 2030 na úrovni 27 % s ohledem na nerealistickou úroveň výrobních nákladů OZE v modelech

Navrhujeme zvýšit cíl podílu OZE do roku 2030 v článku 3, odst. 1 směrnice na podporu využití energie z OZE na úroveň 30% podílu. Konkrétní rozhodnutí, resp. stanovení cíle by mělo být odvozeno z přepočítání modelových výpočtů různých scénářů vývoje podílu OZE k roku 2030. Modely přitom musí zařadit do vstupních parametrů realistickou cenu uhlíku jakož i realistické úrovně vážených průměrných výrobních nákladů výroby elektřiny z jednotlivých typů obnovitelných zdrojů energie.

Slabinou Komisí předloženého EU cíle na úrovni 27% jsou vstupní parametry, které byly použity při modelování variantních scénářů vývoje. Například cena uhlíku, která je zcela zásadní pro narovnání podmínek konkurenčního prostředí mezi OZE a fosilními palivy, je v modelech zadávána v intervalu od 29 €/tunu do 42 €/tunu (str. 254 Impact Assessment, Part 3). Jenže aktuální cena jedné tuny CO₂ pro systém EU ETS je na úrovni 4,93 €/tunu (k 16.12.2016) a nikdo neočekává při stávající politice EU v oblasti obchodování s emisními povolenkami (EU ETS) jakýkoli růst cen. To znamená, že Komise je nepřiměřeně optimistická kalkuluje-li s internalizací externalit u fosilních zdrojů a na podkladě toto chybného předpokladu vystavuje obnovitelné zdroje energie tržnímu prostředí. Kromě věcně nesprávných výpočtů konstatujeme, že to není fér.

Matematické modely využití Komisí pro stanovení cíle 27% k roku 2030 kalkulují s průměrnými váženými náklady výroby elektřiny z větrných elektráren umístěných mimo pevninu na úrovni mezi 110 až 205 €/MWh. V říjnu 2016 přitom švédská společnost Vattenfall prolomila rekord nejnižších nákladů výroby elektřiny z off-shore větrných farem vítězstvím v aukci s cenou na úrovni 60 €/MWh¹. Na konci listopadu 2016 pak v přeshraniční Německo – Dánské aukci na 50 MW instalovaného výkonu fotovoltaických elektráren zvítězila společnost *European Energy* s cenou 53,8 €/MWh². Matematické modely použité Evropskou komisí přitom kalkulovaly s intervalem průměrných vážených nákladů elektřiny z fotovoltaických elektráren na úrovni 79 – 148 €/MWh. Z uvedeného vyplývá, že

¹ <http://www.telegraph.co.uk/business/2016/09/14/new-record-for-cheapest-offshore-wind-farm/>

² <http://renewables.seenews.com/news/danish-developer-wins-germanys-50-mw-cross-border-pv-auction-548690>

Komise použila jako vstupní data do modelu kalkulačního realisticky dosažitelný cíl podílu OZE v roce v 2030 nerealistické, nesmyslné a zavádějící parametry. Navrhujeme tedy korekci vstupních parametrů a aktualizovat modelové výpočty. Komise má dostatek času pro tyto aktualizace, protože konzultační proces k předkládané směrnici bude trvat téměř dva roky. Vedlejším benefitem aktualizace modelových výpočtů a definování nového ambicióznějšího cíle podílu OZE v roce 2030 bude skutečnost, že se tím Komise vystříhá konfliktu s Evropským parlamentem, který požaduje ambicióznější cíl podílu výroby energie z obnovitelných zdrojů pro rok 2030. V červnu 2016 hlasoval Evropský parlament v poměru hlasování 444:103:23 pro cíl 30 %, který by měl navíc být podle Evropského parlamentu závazný pro jednotlivé členské státy EU tak, jako tomu bylo doposud.

c) Zrušení principu národních závazných cílů podílu energie z OZE (dnešní čl. 3 směrnice 2009/28/EC)

V návrhu směrnice na podporu využití energie z OZE Komise ruší závazné národní cíle podílu výroby energie z OZE na hrubé domácí spotřebě energie a nahrazuje je závazným společným 27 % EU cílem. Komise stanovuje v návrhu nařízení o správě energetické unie členským státům pravidla, jak definovat výši jejich příspěvku k tomuto společnému cíli, včetně popisu trajektorie naplňování příspěvku, avšak ten je pojat velmi široce a jeho účinnost je obtížně vymahatelná. Skládá se z pěti částí – dekarbonizace, do které spadá oblast snižování skleníkových plynů a oblast obnovitelných zdrojů energie, energetická účinnost, energetická bezpečnost, vnitřní energetický trh a oblast výzkumu, inovací a konkurenceschopnosti. Hlavním nedostatkem tohoto návrhu je právě skutečnost, že pravidla pro stanovení národních příspěvků nejsou právně závazná, pokud jde o OZE (např. oproti oblasti pro snižování emisních plynů). Bez stanovení konkrétních závazných podílů OZE na úrovni jednotlivých členských států EU bude potenciálním investorům chybět zásadní informace o chybějícím instalovaném výkonu technologií OZE, tedy o instalovaném výkonu který ten který členský stát poptává. Na základě návrhu nařízení o správě energetické unie budou členské státy předkládat Komisi od ledna 2019 integrované národní energetické a klimatické plány (článek 3), v nichž musí popsat, jakým způsobem zamýšlí přispět ke společnému unijnímu cíli, včetně uvedení současně platných opatření a opatření zamýšlených pro dosažení svých povinností. Nastane-li situace, že unijní cíl či cíl členského státu nebude plněn, Komise má na základě článku 28 možnost udělit právně nezávazné doporučení, které navíc přijde až na základě pravidelných vyhodnocování Komise (první v roce 2021). Doporučení pro úpravu tak přijde až v době, kdy může být fungování daného trhu na základě přijatého opatření již značně ovlivněno. Ve svém důsledku má tak Komise omezené možnosti donutit členské státy, aby své závazky ke společnému unijnímu cíli splnily. Je na místě připomenout, že jasně stanovené závazné cíle byly až doposud velmi podstatným elementem úspěšného rozvoje nových moderních technologií obnovitelných zdrojů energie.

d) Zrušení „přednostního nebo zaručeného přístupu elektřiny vyrobené z OZE k elektrizační soustavě“

Velkým krokem zpět a nejkritičtějším místem návrhu směrnice na podporu využití energie z OZE je rozhodnutí Komise vyškrtnout téměř celé znění stávajícího článku 16 směrnice 2009/28/ES. Ten se týká přístupu obnovitelných zdrojů energie k elektrizační soustavě a jejich přednostního výkupu. Dnešní systém podpory OZE zajišťuje v článku 16, odst. 2b provozovatelům obnovitelných zdrojů „*přednostní nebo zaručený přístup elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie k elektrizační soustavě*“, tedy povolení k vybudování připojení k elektrizační soustavě. Odstavec 2c článku 16 směrnice pak stanovuje členským státům „*povinnost přednostního výkupu elektřiny*“

vyrobené z obnovitelných zdrojů energie a povinnost zavést opatření k minimalizaci omezení distribuce elektřiny z obnovitelných zdrojů”, tedy povinnost odběru elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů.

Princip přednostního výkupu je vedle směrnice 2009/28/ES zakotven také v současném znění článku 15 směrnice 2009/72/ES o pravidlech pro trh EU s elektřinou. Princip přednostního přístupu k síti a výkupu je všeobecně považován za klíčový element, který vedl k rozvoji sektoru OZE. Preambule novely směrnice na podporu využití energie z OZE zdůrazňuje nezbytnost integrace obnovitelných zdrojů do elektrizační soustavy. Novela směrnice o pravidlech pro trh EU s elektřinou však v článku 31 už mluví o přednostním výkupu energie z obnovitelných zdrojů pouze jako o možnosti, kterou mohou členské státy ve své legislativě zakotvit, nikoliv povinnosti. Právo přednostního připojení k elektrizační soustavě není v novelizovaných předpisech řešeno vůbec. Komise dále navrhuje nahradit výše zmíněná ustanovení novými články 11 a 12 novely nařízení o vnitřním trhu s elektřinou, které významně omezují povinnost výkupu elektřiny z nových obnovitelných zdrojů a dále stanovují pravidla pro odpojení zdrojů od elektrizační soustavy.

Ustanovení odst. 2 článku 11 stanoví povinnost provozovatelům přenosových sítí přednostně vykoupit elektřinu z OZE či vyrobené formou kogenerace pouze od výrobců s instalovanou kapacitou do 500 kW nebo pokud se jedná o demonstrační projekty či o využití inovativních technologií. Přitom platí, že v momentě, kdy přednostně vykoupená elektřina dosáhne podílu 15 % celkově instalované kapacity v daném členském státě, hranice pro přednostní výkup se sníží na 250 kW, pokud jde o další výrobce využívající OZE či výrobu formou kogenerace. Toto mimo jiné jednoznačně zabrání rozvoji biomasy formou kombinované výroby elektřiny a tepla, včetně vysoce účinné kogenerace. Nerozporujeme potřebu a možnost regulovat soustavu v kritických momentech (stav nouze a stav předcházení stavu nouze), ovšem bez internalizace externích nákladů konvenčních zdrojů bude odstranění přednostního výkupu, jež je jedním z nástrojů, jak vyrovnat zvýhodnění konvenčních zdrojů zejm. nehrázením externalit, znamenat omezení rozvoje obnovitelných zdrojů. V souvislosti s právem přednostního výkupu považujeme za nutné upozornit na další problematický aspekt. Přednostní výkup nebude dále garantován zdrojům, u nichž došlo k výrazným úpravám, za které ustanovení článku 11, odst. 4 novely nařízení o vnitřním trhu s elektřinou považuje navýšení kapacity jednotky či uzavření nové smlouvy o připojení, a to ode dne, kdy dojde k této skutečnosti. Ostatní zdroje, které jsou předmětem připojení na základě stávající úpravy, budou mít i nadále nárok na přednostní výkup.

Článek 12 novely nařízení o vnitřním trhu s elektřinou zavádí nově pravidla týkající se odpojování zdrojů od přenosové soustavy s ohledem na zajištění její bezpečnosti. Odpojení musí být založeno na objektivních, transparentních a nediskriminačních podmínkách, za použití tržních mechanismů a za náhradu. Nařízení dále stanovuje podmínky pro odpojení na základě jiných než tržních mechanismů (pouze v případě, že všechny dostupné zdroje byly odpojeny na základě tržních mechanismů atd.). Provozovatelé trhu mají povinnost monitorovat situaci, pokud jde o odpojování zdrojů využívajících OZE či vysoce účinnou kogeneraci a informovat o ní alespoň jednou ročně, včetně popisu opatření k zabránění odpojení těchto zdrojů příště. Z textu ustanovení lze usuzovat, že primárním cílem je odpojit OZE či zdroje využívající vysoce účinnou kogeneraci až jako poslední, ustanovení článku 12 však umožňuje provozovatelům dálkových a distribučních soustav odpojit OZE a zdroje využívající vysoce účinnou kogeneraci v případech, kdy je to více ekonomické řešení, a to do výše 5 % instalované kapacity těchto zdrojů v rámci regionu, který provozovatelé zabezpečují. Je zde proto oprávněná obava, že tyto zdroje budou v situaci, kdy

je potřeba zajistit bezpečnost přenosové soustavy, odpojeny jako první, protože jejich odpojení je ve srovnání s uhelnými či jadernými elektrárnami méně nákladné.

e) Narušení stability podnikatelského prostředí v návrhu směrnice na podporu využití energie z OZE, článek 4, odst. 4, který ukládá členským státům, aby „nejméně jednou za čtyři roky vyhodnocovaly efektivitu podpory. Toto vyhodnocení bude základem pro rozhodnutí, zda podpora pro další nově do provozu uváděné OZE zůstane zachována anebo dojde k vytvoření nového schématu podpory.“

Dalším důležitým faktorem, který ovlivňuje „chuť“ investorů soustředit se na oblast OZE, je stabilita podnikatelského prostředí. K té, obáváme se, nepřispěje v článku 4, odst. 4 navrhovaná lhůta, jež vystavuje sektor OZE nejistotě, zda pro nově instalované zdroje bude stávající systém podpory zachován či zda dojde k vytvoření jiného, nového schématu podpory. Současně aplikovatelné pokyny pro státní podporu v oblasti životního prostředí a energetiky pro období 2014–2020 umožňují Komisi stanovit pro určité typy podpory časové omezení (zpravidla v délce 4 let nebo méně) a povinnost hodnocení systému s možností následně znovu oznámit, že platnost režimů byla prodloužena. Pokyny však dále stanoví, že hodnocení se provede pouze u režimů podpory s velkým rozpočtem, jež se vyznačují novými vlastnostmi nebo v jejichž důsledku se předpokládají významné změny v oblasti trhu, technologií či předpisů.³ Lze tedy usuzovat, že návrh směrnice pro obnovitelné zdroje energie vychází z těchto ustanovení.

Dynamický rozvoj OZE přirozeně vyžaduje průběžnou evaluaci systému podpory s cílem přiblížit OZE co nejvíce podmínkám tržního prostředí. Zároveň je však třeba vzít do úvahy, že současně nastavené parametry elektroenergetického trhu nevytvářejí skutečné konkurenční prostředí, protože konvenční zdroje – jak výroba elektřiny v uhelných elektrárnách, tak v jaderných elektrárnách – jsou předmětem celé řady dotací, zvýhodnění, veřejných podpor včetně tzv. perversních dotací. S politováním konstatujeme, že Komise stále ještě nedokázala zajistit internalizaci externalit, tj. zahrnout škody na životním prostředí, zdraví, klimatu do cen elektřiny tak, aby tyto externality nebyly hrazeny z veřejných prostředků a konvenční zdroje tak nebyly nadále zvýhodňovány na trhu. Je politováníhodné, že Komise se v předloženém zimním balíčku o internalizaci externalit a ukončení zvýhodňování uhelných a jaderných elektráren ani nepokouší, tím spíše, že řada členských států zavedla či plánuje zavést kapacitní mechanismy, které zvýhodňují fosilní a jaderné zdroje a brání tak plné integraci OZE.

f) Provozní podpora existujícím projektům po amortizaci investic a repowering stávajících projektů

Do článku 4 návrhu směrnice na podporu využití energie z OZE požadujeme vložit odstavec 5, který členským státům umožní pokračovat v podpoře OZE po ukončení životnosti či ve vztahu k tzv. repoweringu. Doplnění této možnosti je navrženo s ohledem na nezbytnosti zachování výroby, tak aby podíl OZE neklesl pod požadovaný cíl z r. 2020. Repowering je definován v návrhu směrnice pro obnovitelné zdroje energie jako „*obnova elektráren vyrábějících energii z obnovitelných zdrojů, včetně úplného nebo částečného nahrazení zařízení nebo operačních systémů a zařízení, za účelem nahrazení kapacity nebo zvýšení efektivity.*“ Návrh směrnice dále stanovuje členským státům povinnost zavést pravidla pro zjednodušený proces udělení povolení přes jednotné kontaktní správní místo, který

³ Pokyny pro státní podporu v oblasti životního prostředí a energetiky pro období 2014 – 2020, článek 242, 243 a 28

nesmí být delší než 1 rok pro případy, kdy nehrozí negativní dopad na životní prostředí. Návrh směrnice však neřeší vztah repoweringu k systému poskytované podpory, jejíž pokračování je pro tyto projekty nezbytné. Zejména v oblasti výroby elektřiny z větru a vody je důležité umožnit pokračování podpory pro provedení repoweringu. Tento přístup zajistí lepší využití potenciálu některých lokalit. Pokud jde o projekty, u nichž dojde k amortizaci investic, rovněž platí, že členské státy by měly mít možnost pokračovat v poskytování podpory, a to zejména s ohledem na pokles velkoobchodní ceny elektřiny, ať již v důsledku zvýšení dodávek či snížení poptávky.⁴ V opačném případě by se mohlo stát, že stávající zdroje přestanou být provozovány a podíl OZE by tak významně klesl.

Způsob provedení připomínky:

Article 4 Financial support for electricity from renewable sources

1. Subject to State aid rules, in order to reach the Union target set in Article 3(1), Member States may apply support schemes. Support schemes for electricity from renewable sources shall be designed so as to avoid unnecessary distortions of electricity markets and ensure that producers take into account the supply and demand of electricity as well as possible grid constraints.

2. Support for electricity from renewable sources shall be designed so as to integrate electricity from renewable sources in the electricity market and ensure that renewable energy producers are responding to market price signals and maximise their market revenues.

3. Member States shall ensure that support for renewable electricity is granted in an open, transparent, competitive, non-discriminatory and cost-effective manner.

4. Member States shall assess the effectiveness of their support for electricity from renewable sources at least every four years. Decisions on the continuation or prolongation of support and design of new support shall be based on the results of the assessments.

5. In order to safeguard sustainable functioning of operating projects, especially with regard to the projects reliant on fuel input from renewable energy sources, Member States may extend granting of financial support. Member States may also grant a new support scheme for repowering of existing projects in order to increase efficiency and/or capacity by replacing older production units.

Ve vztahu k právu přednostnímu výkupu navrhujeme dále vložit do ustanovení článku 11, odst. 4 novely nařízení o vnitřním trhu s elektřinou větu týkající se přednostního výkupu elektřiny u projektů, u nichž došlo k repoweringu. Jak bylo popsáno výše v bodu 4, přednostní výkup nebude dále garantován zdrojům, u nichž došlo k výrazným úpravám, za což je možné považovat i navýšení kapacity jednotky či uzavření nové smlouvy o připojení, ke kterým však typicky dochází při repoweringu elektráren. Ustanovení novely směrnice o podpoře obnovitelných zdrojů se tak mohou dostat do kolize s novelou nařízení o vnitřním trhu s elektřinou. S ohledem na výše uvedené proto navrhujeme následující změny novely nařízení o vnitřním trhu s elektřinou:

Article 11 Dispatching of generation and demand response

⁴ Zpráva Evropské Komise: Energetické ceny a náklady v Evropě COM(2016) 769. Strana 14

1. Dispatching of power generation facilities and demand response shall be non-discriminatory and market based unless otherwise provided under paragraphs 2 to 4.

2. When dispatching electricity generating installations, transmission system operators shall give priority to generating installations using renewable energy sources or high-efficiency cogeneration from small generating installations or generating installations using emerging technologies to the following extent:

(a) generating installations using renewable energy sources or high-efficiency cogeneration with an installed electricity capacity of less than 500 kW; or

(b) demonstration projects for innovative technologies.

3. Where the total capacity of generating installations subject to priority dispatch under paragraph 2 is higher than 15 % of the total installed generating capacity in a Member State, point (a) of paragraph 2 shall apply only to additional generating installations using renewable energy sources or high-efficiency cogeneration with an installed electricity capacity of less than 250 kW.

From 1 January 2026, point (a) of paragraph 2 shall apply only to generating installations using renewable energy sources or high-efficiency cogeneration with an installed electricity capacity of less than 250 kW or, if the threshold under the first sentence of this paragraph has been reached, of less than 125 kW.

4. Generating installations using renewable energy sources or high-efficiency cogeneration which have been commissioned prior to [OP: entry into force] and have, when commissioned, been subject to priority dispatch under Article 15 (5) of Directive 2012/27/EU of the European Parliament and of the Council or Article 16 (2) Directive 2009/28/EC of the European Parliament and of the Council shall remain subject to priority dispatch. **Except for the situations of repowering of power plants as defined in Article 2 of Directive [number of the Directive] on the promotion of the use of energy from renewable sources**, priority dispatch shall no longer be applicable from the date where the generating installation is subject to significant modifications, which shall be the case at least where a new connection agreement is required or the generation capacity is increased.

5. Priority dispatch shall not endanger the secure operation of the electricity system, shall not be used as a justification for curtailment of cross-border capacities beyond what is provided for in Article 14 and shall be based on transparent and non-discriminatory criteria.